

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING
VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (EU) – december 2017

Situering

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maand december 2017.

Daarbij wordt zowel stilgestaan bij:

- agenda en discussies op niveau van de Europese Raad en de Raad van de Europese Unie;
- ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Ze maakt gebruik van input van vertegenwoordigers van de beleidsdomeinen in:

- het Strategisch overleg internationale aangelegenheden (SOIA) en
- de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de Europese Unie

Beknopte samenvatting

Agenda komende maand van de (Europese) Raad

In de maand januari 2018 is Vlaanderen woordvoerder namens België in volgende vakraad:

Datum	Raadsbijeenkomst
29 januari	Raad Landbouw en Visserij – sessie Visserij

Discussies voorbije maand in de (Europese) Raad

1. België pleit in de Europese Raad voor een inclusief Erasmus en een sterke culturele en creatieve sector

De EU-leiders kwamen overeen meer te doen op het gebied van onderwijs en cultuur, met daarbij de volgende prioriteiten: breder en inclusiever maken van het Erasmus+-programma; studenten in staat stellen een diploma te behalen door studies in verschillende EU-landen te combineren; ervoor zorgen dat meer jongeren ten minste twee vreemde Europese talen spreken en bevorderen van de samenwerking op het gebied van de onderlinge erkenning van diploma's hoger onderwijs en einddiploma's middelbaar onderwijs. Ook werden lidstaten opgeroepen om het Europees Jaar van Cultureel Erfgoed aan te grijpen om meer bewustwording rond cultureel erfgoed te bevorderen. Lidstaten en Commissie werden opgeroepen, indien relevant, mogelijke maatregelen te bestuderen om de vaardigheden op gebied van digitaal, cyberveiligheid,

media geletterdheid en kunstmatige intelligentie te vergroten. Premier Michel pleitte tijdens zijn tussenkomst o.m. voor meer aandacht voor de dimensie cultuur en meer bepaald voor de mobiliteit van kunstenaars. Hij beklemtoonde ook het belang van Erasmus+ voor de EU en voor België.

2. 25 EU-landen (waaronder België) gaan nauwer samenwerken op vlak van veiligheid en defensie

25 lidstaten, waaronder België, besloten om een permanente gestructureerde samenwerking rond veiligheid en defensie op te zetten. Dit zal de deelnemende lidstaten toelaten om samen defensievermogens te ontwikkelen, in gezamenlijke projecten te investeren, of de operationele paraatheid en bijdrage van hun krijgsmacht op te voeren. De Raad zal bij eenparigheid van stemmen van de deelnemende lidstaten verdere besluiten en aanbevelingen kunnen aannemen, zoals bijvoorbeeld een lijst van projecten of algemene voorwaarden waaronder derde landen zouden kunnen worden uitgenodigd om deel te nemen aan afzonderlijke projecten.

3. Europese Raad zet licht op groen voor volgende fase van de brexit-onderhandelingen

Op 8 december hebben Europese en Britse onderhandelaars voor een doorbraak gezorgd in de aanslepende brexit-onderhandelingen. Zij bereikten een voorakkoord over de verschillende prioritaire dossiers in de eerste fase van de onderhandelingen. Wat de rechten van burgers betreft, zou er een beschermd statuut komen dat sterk zal gelijken op het EU-burgerschap zoals we dat vandaag kennen, inclusief sociale zekerheidsrechten. Wat de handhaving van deze rechten betreft, komt er een einde aan de directe effecten van de rechtspraak van het Europees Hof van Justitie in de Britse rechtsorde, maar Britse rechters moeten wel rekening houden met ("due regard") relevante rechtspraak van het Hof. Voorts verklaart het VK zich bereid de "Brexit bill" te betalen in overeenstemming met de berekeningswijze van de Europese Commissie. Het voorakkoord bevat ook algemene principes en een eerste aanzet van een mogelijke oplossing voor de netelige Ierse grenskwestie. De Europese Raad zette het licht op groen voor de volgende fase van de onderhandelingen over een brexit-transitiefase en de eerste contouren van de toekomstige relatie tussen de EU en het VK, wat voor Vlaanderen belangrijk is. Volgens Vlaanderen moeten deze onderhandelingen leiden tot een handelsvriendelijke brexit en een verregaande samenwerking tussen de EU en het VK op tal van domeinen.

4. Nog geen handelsakkoord met MERCOSUR-landen

Van 29 november tot 5 december 2017 vond de 31ste onderhandelingsronde tussen de EU en de MERCOSUR-landen over een vrijhandelsakkoord plaats. Door de aanwezigheid van alle presidenten van de MERCOSUR-landen in Buenos Aires tijdens de Ministeriële Conferentie van de Wereldhandelsorganisatie stond de Europese Commissie onder bijzonder zware druk de onderhandelingen af te ronden. Door de (grote) gevoeligheid van een aantal specifieke producten langs beide kanten, zijn de onderhandelingspartners echter niet verder gegaan dan vernieuwen van hun aanbod voor heel wat goederen en diensten. De Europese Commissie hoopt snel tot een akkoord te komen. Vlaanderen is vragende partij omwille van het economisch potentieel van deze landen en erkent het politieke momentum van deze langlopende onderhandelingen. Het stelt echter wel kwaliteit voor op snelheid. Eerder identificeerde Vlaanderen al de noodzaak van een verdere verbetering van het MERCOSUR-marktaanbod zowel voor goederen als diensten.

5. Lidstaten zijn het oneens over de herziening van de richtlijn evenwicht werk-privé

De herziening van de richtlijn evenwicht werk-privé loopt niet volgens schema. Belangrijk knelpunt voor veel lidstaten blijft het voorstel van de Commissie om de compensatie voor verloven te verhogen naar het niveau van ziekte-uitkeringen. Landen als Frankrijk, Nederland, het VK en Denemarken vinden dat het aan de lidstaten en nationale sociale partners is om het niveau van compensaties te bepalen. België heeft altijd verdedigd dat het principieel achter de doelstelling van de herziening van de richtlijn staat, namelijk een verhoogde arbeidsdeelname van vrouwen, en wil daarom wel een bepaling over een adequaat inkomen behouden. België gaat akkoord met het voorgestelde zorgverlof van 5 dagen met inbegrip van compensatie,

die door de lidstaten zelf bepaald kan worden. Vlaanderen heeft steeds gepleit voor een schrapping van de compensaties op het vlak van zorgverlof. Op dat vlak wijkt het Vlaams standpunt af van de Belgische visie. België heeft wel steeds aangegeven dat een verlof gebaseerd op dagen haaks staat op onze verlofstelsels die gebaseerd zijn op het principe van anciënniteit.

6. België wil 'one size fits all' aanpak verlaten in het toekomstig landbouwbeleid

Met een mededeling over de toekomst van voedsel en landbouw startte de Commissie het beleidsproces om tot een nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) te komen in de periode na 2020. De mededeling werd door de lidstaten vrij goed onthaald, al hadden de meeste nog wel bezorgdheden en vragen door zijn vaagheid. Het nieuwe beheermodel met meer subsidiariteit voor de lidstaten via de opmaak van strategische plannen voor beide pijlers van het GLB werd verwelkomd. België vond het een goed idee om de 'one size fits all' aanpak te verlaten gezien de verschillende uitdagingen waarmee landbouwers in de EU te maken krijgen. Veel lidstaten, waaronder België, vreesden echter voor een hernationalisering van het GLB. Een andere bedreiging is de toegenomen administratieve last, terwijl net vereenvoudiging aan de orde is. Het behoud van de directe betalingen werd door meerdere ministers toegejuicht, al wilden België en een aantal andere lidstaten die wel beperken tot de actieve landbouwer. Het feit dat er nergens een verwijzing was naar het budget werd door onder meer België vermeld als lacune omdat de reikwijdte van de voorstellen zo moeilijk ingeschat kan worden.

7. Europees akkoord over vangstmogelijkheden visserij in 2018

Elk jaar in december beslist Europa hoeveel vis de verschillende lidstaten het komende jaar mogen opvissen in de Atlantische Oceaan en de Noordzee. Het doel is om de visbestanden verder op een duurzaam niveau te brengen en overbevissing te voorkomen. Uit onderzoek blijkt dat de visserijbestanden die belangrijk zijn voor de Belgische visserij, de laatste jaren zijn geëvolueerd naar een duurzaam of bijna duurzaam peil, een trend die de vissers op zee al eerder signaleerden. De bestanden van tong, kabeljauw, rog en pladijs in de Noordzee blijven gezond, dezelfde vangsten kunnen aangehouden worden. Voor de zeebaars en de paling stelt men het omgekeerde vast: er worden dan ook door alle lidstaten extra maatregelen genomen zodat deze bestanden zich kunnen herstellen. De minister pleitte bij de Europese Commissie voor meer steun aan jonge starters in de visserij, omdat de sector kampt met een tekort aan opvolging. Zij heeft ook aandacht gevraagd voor de mogelijke gevolgen van de Brexit op onze vloot die een groot belang heeft in Britse wateren.

8. België pleit voor principe 'de vervuiler betaalt' in Europese tolheffingsvoorstellen

De lidstaten bespreken de eerste golf van het wegvervoerpakket van de Commissie met een achttal voorstellen om de Europese wegvervoersector schoner, competitiever, eerlijker en geconnecteerder te maken. Op een aantal punten zijn de verschillen tussen de lidstaten nog groot: cabotage (het aantal ritten dat een vervoerder in een lidstaat mag doen aansluitend op een internationale rit), detachering (vanaf wanneer zijn de voorwaarden van het gastland op vlak van minimumloon, vakantieregeling etc. van toepassing) en de rij- en rusttijden. België is zoals de meeste andere lidstaten voorstander van een uitbreiding van de vestigingscriteria voor lichte bedrijfsvoertuigen en een vervroegde invoering van de digitale tachograaf. Op vlak van cabotage en detachering aanvaardt België het voorliggend Commissievoorstel niet. Wat de tolheffingsvoorstellen betreft, is België voorstander van het principe 'de vervuiler betaalt'. Een uitbreiding naar 3,5 ton is aanvaardbaar voor België maar niet naar alle voertuigen. Ook betreffende de opname van de bussen zijn er nog vragen.

9. Europese Commissie bepaalt economische en sociale prioriteiten voor 2018

Op 22 november publiceerde de Europese Commissie onder andere haar jaarlijkse groeianalyse, het waarschuwingsmechanismeverslag en haar ontwerpaanbeveling over het economisch beleid van de eurozone. De publicatie van dit zogenaamde "herfstpakket" vormde het startschot van het Europees

Semester 2018. In dit pakket worden de algemene economische en sociale prioriteiten voor de Europese Unie uiteengezet en krijgen de lidstaten richtsnoeren voor het volgend jaar. Het pakket is gebaseerd op de economische herfstvoorzichten van de Commissie en bouwt voort op de prioriteiten van voorzitter Juncker in zijn Staat van de Unie van 2017. Het werd ook geïnspireerd door de onlangs op de sociale top van Göteborg afgekondigde Europese pijler van sociale rechten. De Commissie beveelt aan om in 2018 verder in te zetten op de drie beleidsprioriteiten die sinds haar aantreden naar voor werden geschoven voor het economisch en sociaal beleid, met name het verder inzetten op investeringen, het voortzetten van structurele hervormingen en een verantwoordelijk begrotingsbeleid.

10. België vindt voorstel verordening over de interne elektriciteitsmarkt onvoldoende ambitieus, maar behaalt geen blokkeringsminderheid in de Raad

De Raad Energie bereikte een akkoord over 4 wetgevingsvoorstellen over de governance van de energie-unie, hernieuwbare energiebronnen en de interne markt voor elektriciteit. De EU heeft een streefcijfer van 27% hernieuwbare energie tegen 2030. In de vervoerssector is het streefcijfer voor hernieuwbare energie tegen 2030 vastgesteld op 14%. Alle lidstaten zullen een nationaal geïntegreerd energie-klimaat beleidsplan met 2030 beleidsdoelstellingen moeten opmaken waarover tweejaarlijks gerapporteerd moet worden. In het nieuwe opzet van de elektriciteitsmarkt van de EU zal de concurrentie bevorderd worden en consumenten zullen meer rechten hebben waardoor zij meer geëngageerd en actiever kunnen worden op de markt. België en 7 andere lidstaten stemden tegen de voorstellen over de verordening over de interne elektriciteitsmarkt, maar behaalden geen blokkeringsminderheid. België legde met Tsjechië een gezamenlijke verklaring af waarin gewezen wordt op het gebrek aan ambitie betreffende de zogenaamde 'biedzones'.

Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

11. Nieuwe voorstellen van richtlijn tijdens de afgelopen maand

Tussen 1 en 31 december 2017 werden 6 voorstellen van richtlijn aangenomen. Zie bijlage II.

Deze voorstellen van richtlijn behandelen volgende onderwerpen:

- vaststelling van communautaire maatregelen voor de bestrijding van de ziekte van Newcastle (wijziging van Richtlijn 92/66/EEG)
- vaststelling van bepalingen ter versterking van de begrotingsverantwoordelijkheid en de begrotingskoers op middellange termijn in de lidstaten
- het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde wat betreft de verplichting tot inachtneming van een ondergrens voor het normale tarief (wijziging van Richtlijn 2006/112/EG)
- bedrijfseconomisch toezicht op beleggingsondernemingen (wijziging van Richtlijnen 2013/36/EU en 2014/65/EU)
- toepassingsdatum van omzettingsmaatregelen van de lidstaten (wijziging Richtlijn (EU) 2016/97)
- transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden in de EU

12. Aangenomen richtlijnen tijdens de afgelopen maand

Tussen 1 en 31 december 2017 werden 4 aangenomen richtlijn gepubliceerd. Zie bijlage II.

Deze aangenomen richtlijnen behandelen volgende onderwerpen:

- erkenning van beroepskwalificaties in de binnenvaart (intrekking van de Richtlijnen 91/672/EEG en 96/50/EG)
- bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene of mutagene agentia op het werk (wijziging van Richtlijn 2004/37/EG)

- rang van ongedekte schuldinstrumenten in de insolventierangorde (wijziging van Richtlijn 2014/59/EU)
- bepaalde btw-verplichtingen voor diensten en afstandsverkopen van goederen (wijziging van Richtlijn 2006/112/EG en Richtlijn 2009/132/EG)

13. Stand van zaken omzettingdossiers

In bijlage II vindt u een stand van zaken met betrekking tot de omzetting van Europese richtlijnen. Dit overzicht heeft enkel betrekking op richtlijnen die een omzetting in de Vlaamse rechtsorde vereisen. Met betrekking tot een aantal richtlijnen speelt Vlaanderen een adviserende rol. Aangezien dergelijke richtlijnen geen omzetting vereisen in Vlaamse regelgeving, worden zij niet opgenomen in dit overzicht.

Er wordt in dit overzicht een onderscheid gemaakt tussen de “interne markt” richtlijnen (Vlaams scorebord interne markt) en de richtlijnen die niet onder de interne markt vallen (overige Vlaamse omzettingdossiers).

Vlaams scorebord interne markt

Voor de categorie van “interne markt” richtlijnen publiceert de Europese Commissie tweemaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een overzicht van de omzettingprestaties van de 28 lidstaten, met inbegrip van België. Op basis van deze gegevens wordt een “Vlaams scorebord interne markt” samengesteld.

A. Vlaams scorebord van december 2017¹

Het Vlaams scorebord van december 2017 omvat 9 “interne markt” richtlijnen, waarvan de omzetting in de Vlaamse rechtsorde vereist is en waarvan Vlaanderen er al 5 heeft omgezet.

B. Vlaams scorebord van juni 2018²

Het Vlaams scorebord van juni 2018 omvat 3 “interne markt” richtlijnen, waarvan de omzetting in de Vlaamse rechtsorde vereist is en waarvan Vlaanderen er al 2 heeft omgezet.

C. Vlaams scorebord van december 2018³

Het Vlaams scorebord van december 2018 omvat 3 “interne markt” richtlijnen, waarvan de omzetting in de Vlaamse rechtsorde vereist is.

Overige Vlaamse omzettingdossiers

Er zijn momenteel 4 richtlijnen die niet onder de interne markt vallen die door Vlaanderen dienen te worden omgezet.

¹ Het Vlaams scorebord van december 2017 wordt samengesteld door de Eurocoördinator op basis van het “interne markt” scorebord van de Europese Commissie van december 2017. Dat laatste is een overzicht van de “interne markt” richtlijnen waarvan de omzettingstermijn verstrijkt op ten laatste 30 november 2017 en waarvoor de integrale omzetting moet worden gemeld aan de Commissie ten laatste op 11 december 2017.

² Het Vlaams scorebord van juni 2018 wordt samengesteld door de Eurocoördinator op basis van het “interne markt” scorebord van de Europese Commissie van juni 2017. Dat laatste is een overzicht van de “interne markt” richtlijnen waarvan de omzettingstermijn verstrijkt op ten laatste 31 mei 2018 en waarvoor de integrale omzetting moet worden gemeld aan de Commissie ten laatste op 12 juni 2018.

³ Het Vlaams scorebord van december 2018 wordt samengesteld door de Eurocoördinator op basis van het “interne markt” scorebord van de Europese Commissie van december 2017. Dat laatste is een overzicht van de “interne markt” richtlijnen waarvan de omzettingstermijn verstrijkt op ten laatste 30 november 2018 en waarvoor de integrale omzetting moet worden gemeld aan de Commissie ten laatste op 11 december 2018.

14. Stand van zaken inbreukdossiers

De Vlaamse overheid dient in december 2017 nog maatregelen te nemen in 11 inbreukdossiers (= de *lopende* inbreukdossiers). Het gaat om:

7 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

4 inbreukdossiers wegens niet-correcte of onvolledige omzetting of toepassing van richtlijnen en andere bronnen van het Europees recht

Daarnaast was de Vlaamse overheid in december 2017 betrokken in 6 inbreukdossiers waarin de nodige maatregelen reeds werden genomen (=de *afgeronde* inbreukdossiers), maar die momenteel nog niet officieel gesloten zijn door de Europese Commissie⁴. Het gaat om:

3 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

3 inbreukdossiers wegens niet-correcte of onvolledige omzetting of toepassing van richtlijnen en andere bronnen van het Europees recht

Overzichtstabel - stand van de procedure van de *lopende* inbreukdossiers:

⁴ Deze inbreukdossiers waarin Vlaanderen betrokken was, zijn nog niet gesloten door de Europese Commissie omdat ofwel andere Belgische overheden nog steeds in gebreke zijn of omdat de Europese Commissie nog steeds bezig is met het onderzoek naar de tijdige en volledige omzetting en toepassing van het Europees recht. Inbreukdossiers die geopend werden tegen België wegens niet-naleving van het Europees recht door andere Belgische overheden waarbij Vlaanderen in orde was voor de opening van de inbreuk, worden hier niet gerapporteerd.

Stand van de procedure	31.12 2016	31.01. 2017	28.02 2017	31.03 2017	30.04 2017	31.05 2017	30.06 2017	30.08 2017	30.09 2017	31.10. 2017	30.11. 2017	31.12. 2017
Ingebrekestellingen	3	4	5	5	6	4	3	6	6	6	6	6
Met redenen omklede adviezen	4	3	3	3	3	2	2	2	3	4	4	4
Dagvaardingen	2	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1
Eerste veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingebrekestellingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreuk-dossiers	9	8	9	9	10	7	6	10	11	12	12	11

Bijlagen

Meer informatie vindt u als bijlage:

BIJLAGE I	Agenda en discussies binnen de (Europese) Raad
BIJLAGE II	Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Geert BOURGEOIS

Minister-president van de Vlaamse Regering,
Minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed